

16. března 2023
Praha

Svět knihy Praha 2023 zajímá myšlení za knihami. Ocení Íránky a Íránce v jejich boji proti totalitnímu režimu a spolu s ukrajinskou literární hvězdou Serhijem Žadanem se zaměří i na Ukrajinu

„Knižní veletrhy a festivaly se čím dál více mění na festivaly toho, co je za knihami – myšlení,“ upozorňuje ředitel veletrhu Svět knihy Praha Radovan Auer. Prostor pro myšlenky a podněty k zamyšlení vytváří mezinárodní knižní veletrh a literární festival letos už poosmadvacáté. Veřejnou tribunu autorům usilujícím o nejrůznější druhy svobody poskytne opět programová sekce Literatura jako hlas svobody. Cena Jiřího Theinera, která se v rámci této sekce uděluje, směřuje do Íránu, k tamním spisovatelům a ženám bojujícím v současnosti proti útlaku. Ani Svět knihy Praha 2023 neslevuje z podpory Ukrajiny, cílem festivalu je pomoci ukrajinským uprchlíkům v udržování kontaktů s jejich jazykem a literaturou. Jako hlavní hvězda ukrajinského programu přijede exkluzivně jeden z nejvýraznějších současných spisovatelů této země – Serhij Žadan. Na festivalu se představí jako literát i rocker. Aktuální ročník pokračuje v prezentaci současné tchajwanské literatury a také v programech pro mládež, zaměřených mimo jiné na rozpoznávání fake news. Festival a veletrh Svět knihy Praha 2023 na návštěvníky čeká od 11. do 14. května na Výstavišti Praha ve všech nově zrekonstruovaných Křížíkových pavilonech, programová část se odehraje v areálu Výstaviště ve stanech. Letošní výjimečný koncept staví na „Autorech bez hranic“. Neomezuje se na konkrétní zemi, ale jako čestné hosty vítá spisovatele překračující pomyslné hranice. Jména hlavních hostů i kompletní program odtajní festival na začátku dubna.

Z hlediska tématu zvolili organizátoři pro 28. ročník výjimečný koncept **Autoři bez hranic**. Tato tematická linka reflektuje současnou dobu, v níž jsou hranice stále méně zřetelné. Čestným hostem proto není tentokrát žádná konkrétní země, ale autoři, kteří překračují či překročili hranice. A to v mnoha významech. Vedle hranic mezi státy či jazyky řeší koncepce také hranice sociální, jež procházejí společenskými třídami na základě různé úrovně vzdělání nebo ekonomického postavení. Tématem jsou i hranice vytyčené kulturní odlišností či sexuální identitou. Ve spojení s literaturou nelze opomenout hranice žánrové. A v neposlední řadě se koncept dotýká politických hranic, na nichž autoři, stojíce před nespravedlností, propůjčují svůj hlas lidem bez hlasu. *„Idea demokracie, humanismu a svobody slova patří bez nadsázky do DNA Světa knihy od jeho prvopočátků,“* připomíná v té souvislosti ředitel festivalu Svět knihy Praha Radovan Auer.

Téma svobody slova rezonuje jednak s hlavním konceptem „Autorů bez hranic“, jednak v samostatné sekci **Literatura jako hlas svobody**, která vykryštovala před dvěma lety coby přihlášení se festivalu ke svobodě projevu. Dramaturgie této sekce poskytuje veřejnou tribunu autorům, kteří vzdorují ve své

Svět knihy, s.r.o.
Fügnerovo nám. 1808/3
120 00 Praha 2
Czech Republic
info@svetknihy.cz

zemi zákazům či cenzuře. Od politických disidentů po neortodoxní myslitele, od bojovníků za genderovou rovnoprávnost po kontroverzní spisovatele. V roce 2021 se primárně věnovala běloruským autorům, loni ruským agresorem napadené Ukrajině. Také v rámci programu 28. ročníku dá Svět knihy Praha hlas řadě osobností ze zemí, kde svoboda slova není běžným pojmem a fungování společnosti není postaveno na demokratických principech. Důležitost poskytnutí takového prostoru dokládají například texty Ireny Brežné. Švýcarská spisovatelka a novinářka slovenského původu patří k osobnostem, které pozvání do sekce Literatura jako hlas svobody letos přijaly. „*Možná kdyby více lidí, tedy hlavně politici, četli její válečné reportáže z čečenských válek, nebylo by jich tolik zaskočeno brutalitou současné Putinovy agrese,*“ podotýká dramaturg Světa knihy Guillaume Basset.

Dramaturgii sekce Literatura jako hlas svobody mimo jiné velmi oslovuje současná situace v Íránu. Udělení **Ceny Jiřího Theinera** proto směřuje k íránským ženám a spisovatelům, kteří v současnosti bojují proti útlaku vedeném mulláhy. „*Jak represe vůči mládeži v Íránu, tak útok na Salmana Rushdieho nám připomínají, za čím si musíme stát,*“ uvedl dramaturg festivalu. Cena Jiřího Theinera je tradiční součástí Světa knihy Praha, ale v loňském ročníku změnila svůj statut. Ocenění, původně udělované za propagaci české literatury v zahraničí, vyzdvihuje nyní osobnosti, které jsou hlasem svobody proti cenzuře a v boji za demokracii. První laureátkou se loni stala nositelka Nobelovy ceny za literaturu, ruský písničkář běloruská autorka Světlana Alexijevičová, jež svou cenu věnovala ukrajinským autorům.

Téma Ukrajiny neopouští Svět knihy Praha ani ve 28. ročníku. Loni byl festival první velkou mezinárodní akcí od ruské agrese, kde se ukrajinská literatura představila bohatým programem, a především za účasti spisovatelů a dalších tvůrců spojených s literaturou, což bylo – a stále je – obtížné s ohledem na omezené možnosti cestování z válkou zasažené země. Témata související s podporou Ukrajiny rozšířil letošní Svět knihy Praha o důležitý úkol: pomoci několika stům tisícům lidí z Ukrajiny, z nichž velkou část tvoří děti, aby ani v Česku neztratili kontakt se svou kulturou, jazykem a literaturou. Primárním záměrem ukrajinské expozice je proto distribuce knih v ukrajinštině, připravuje se ale i další bohatý ukrajinský program. Hlavní hvězdou bude aktuálně asi nejvýraznější jméno ukrajinské literatury **Serhij Žadan**. Už v roce 2019 tohoto spisovatele a performeru označil významný americký historik Timothy Snyder za „*jednoho z nejdůležitějších tvůrců evropské kultury, jehož tvorba ovlivňuje miliony lidí.*“ Žadan se intenzivně zapojil do boje Ukrajinců za svobodu, patří k obráncům Charkova. V češtině aktuálně vychází jeho válečný román Internát. Na Světě knihy Praha 2023 se Žadan představí i jako rocker, vystoupí se svou energickou punkrockovou kapelou Sobaki. Celý výtěžek koncertu bude věnován na podporu Žadanovy organizace Chartija. Možné to je díky spolupráci s Nadačí PPF, jež se rozhodla uhradit veškeré náklady spojené s prezentací Ukrajiny na letošním Světě knihy Praha.

Vedle podpory Ukrajiny pokračuje Svět knihy Praha také v představování literární tvorby **Tchaj-wanu**. Proběhne workshop s českým vydáním knihy *Chlapec z nočního trhu* spisovatele Ling Sing-ťie a setkání s tchajwanskými autory Liu Ka-shiangem a Egoyanem Zhengem objasní význam obratu „myslet jako

Svět knihy, s.r.o.
Fügnerovo nám. 1808/3
120 00 Praha 2
Czech Republic
info@svetknihy.cz

ostrov". Součástí programu 28. ročníku je i **program pro školy**. Vymezit hranice v bezbřehém toku zpráv pomůže žákům workshop zaměřený na rozpoznávání dezinformací.

„*Kniha není způsob, jak zabít čas, je to způsob, jak zabít staré myšlenky, utlačující myšlenky – útlak. Jde o osvobození mysli,*“ připomíná dramaturg festivalu Guillaume Basset. Knihy i jejich autory, kteří dokládají tato slova, najdou návštěvníci mezinárodního knižního veletrhu a literárního festivalu Svět knihy Praha 2023 od 11. do 14. května na Výstavišti Praha v Holešovicích. Vystavovatelská část zaplní nově zrekonstruované Křížíkovy pavilony, programová část na návštěvníky čeká ve stanech a jejich okolí. Vstupenky na Svět knihy Praha 2023 jsou k zakoupení na www.svetknihy.cz.

Kontakt pro média:

Pavla Umlafová, pavla.umlaufova@piaristi.cz, +420 723 901 326

Jana Chalupová, jana.chalupova@svetknihy.cz, +420 603 439 943

Další informace

Webové stránky: <https://www.svetknihy.cz/>

Facebook: <https://www.facebook.com/svetknihypraha>

Instagram: <https://www.instagram.com/svetknihy/>

*Svět knihy, s.r.o.
Fügnerovo nám. 1808/3
120 00 Praha 2
Czech Republic
info@svetknihy.cz*

svetknihy.cz

bookworld.cz